

אין לקרוא בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה
העלון מוקדש להצלחת וישועת הרב הגאון יאשיהו יוסף פינטו בן הרבנית זהרי.
ולרפואת אבשלום בן תריה, אמנון בן עליזה, עומר בן שושנה,
אורנית בת שושנה, זר חיה בת ניצה, אהוד בן רבקה.

להקדשות ולהפצת העלון פנו אלינו במייל Danielbar158@gmail.com
או בפלאפון : 0523458725

מאמר דניאל לפרשת "תולדות"

"ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק"

כשמסתכלים על פסוק זה, השאלה שניתן לשאול היא, מדוע יש כפילות בפסוק? הרי נאמר "יצחק בן אברהם" ומדוע כופלים ומוסיפים "אברהם הוליד את יצחק"? הרי אם יצחק בן אברהם ברור לנו הדבר שאברהם הוליד את יצחק, והינה רש"י הקדוש כותב כך: "לפי שהיו ליצני הדור אומרים "מאבימלך נתעברה שרה". שהרי כמה שנים היתה עם אברהם ולא נתעברה ממנו. לכן מה עשה הקדוש ברוך הוא? "עשה קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם". ולכן נאמר "אברהם הוליד את יצחק" שלאף אחד לא יהיה ספק שמאברהם נולד יצחק. אבל הבן איש חי הקדוש, רבי יוסף חיים, מפרש עוד פירוש. הרי ידוע שיצחק נולד עם נשמה של נקבה כלומר הוא לא יכול היה להביא ילדים, אך לאחר העקידה שאברהם עקד את יצחק, עלה יצחק לגן עדן 3 שנים ושם הוחלפה נשמתו מנקבה לזכר ואז בזכות אותה עקידה יכול היה יצחק להביא ילדים וזה הפירוש "אברהם הוליד את יצחק" כלומר שבזכות אותה מסירות נפש ועקידתו של יצחק היא הזכות שהביאה ליצחק "להיוולד" מחדש ולהיות בנשמת זכר שיכול להביא ילדים.

עוד כפילות שאנו רואים, נאמר "רבקה בת בתואל הארמי מפרן ארם אחות לבן הארמי". אפשר לשאול והרי בפרשה הקודמת כבר נאמר לנו מי היתה רבקה ושהיא בת בתואל ואחות לבן. ומדוע שוב פעם מוזכר לנו עניין זה? ועל זה מפרש רש"י: "להגיד שבחה. שהיתה בת רשע ואחות רשע ומקומה אנשי רשע, ולא למדה ממעשיהם" למרות הקשיים והחינוך בבית זכתה להיות צדקת. וזה מלמד אותנו מוסר גדול, לא להתיימש, אף על פי שגדלת בסביבה לא טובה או אף על פי שלא היית שומר תורה ומצוות, אין לך להתיימש ולהגיד, איך עכשיו אני אחזור בתשובה? איך אתחיל לשמור שבת? איך אתחיל לברך על האוכל? איך אתחיל להתפלל? אז לאחר שמתבוננים היטב ברבקה, שלמרות שגדלה בסביבה לא טובה, בבית לא טוב, עדיין עמדה על המידות הטובות שלה, ולא התיימשה והמשיך לדבוק באמונה בה' ובעשיית החסד. וה' הטוב לא מקפח אף בריה, וזיוג לה את יצחק אבינו בנו של אברהם איש החסד.

תפילת צדיק בן רשע לא דומה לתפילת צדיק בן צדיק. דבר זה רואים בפרשת השבוע שלנו בפסוק: "ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו". ונביא את מדרש רבה פרשת תולדות: "היה יצחק שטוח כאן והיא שטוחה כאן, ואומר רבונו של עולם כל הבנים שאתה נותן לי יהיו מן הצדקת הזו, אף היא אמרה כן, כל הבנים שאתה עתיד ליתן לי יהיו מן הצדיק הזה". עד כאן דברי המדרש. ואם נסתכל היטב נראה שיש הבדל בין התפילה של יצחק לבין הבקשה של רבקה. יצחק דיבר בביטחון ואמונה גדולה, ויודע בוודאי שה' יקבל את תפילתו, ולכן אמר "כל הבנים שאתה נותן לי". כלומר אין לי כלל ספק שבוודאי תיתן לי, אלא בקשתי שהבנים יהיו מרבקה. וזהו תפילת "צדיק בן צדיק" שראה אצל אביו את מידת הביטחון. אבל רבקה אמרה "כל הבנים שאתה עתיד ליתן לי" ליתן כלומר בלשון עתיד, אז ענה ה' ליצחק דווקא נוכח הביטחון והאמונה בה' שהיתה בתפילתו וגם כפי שהזכרנו למעלה, היא צדיק בן צדיק.

ומדוע באמת היה צריך להתפלל דווקא לנוכח אשתו? למה דווקא לידה? ואפשר לפרש זאת על פי האופן שבו התפלל משה רבנו על מרים אחותו: "אל נא רפא נא לה" שמכיוון שהיתה לידו, הוא לא הזכיר את שמה, ואותו דבר יצחק לא הזכיר את שמה של רבקה והתפלל דווקא לידה. מכיוון שלא רצה להזכיר את שמה כי היה צריך להזכיר את שם אביה הרשע (רבקה בת בתואל) ולכן יצחק התפלל דווקא לנוכח אשתו כדי שלא יצטרך להזכיר את שם אביה הרשע שהיה מעכב את הברכה.

במסכת מועד קטן דף כח ב' נאמר "אמר רבא חיי בני ומזוני לא זכותא תליא מילתא, אלא במזלא תליא מילתא" חז"ל משווים את מזונותיו של אדם לקריעת ים סוף. כפי שדרשו במסכת פסחים (ק"ח ב') קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף. ובמסכת סוטה (ב' ב') דרשו כי קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף. וכוונתם לומר, שזיווגו של האדם אשר נועד להעמיד דור ישרים, בנינים ובני בנינים עוסקים בתורה ובגמילות חסדים, קשה הוא למוצאו כקריעת ים סוף. וכך גם מזונותיו של האדם קשים הם לאדם להשיגם כקריעת ים סוף. ולא בזכות תלוי הדבר, אלא במזל העליון בלבד אשר תלוי ברצון ה'. ואומר החיד"א ששמע בשם המדע, שפירשו בעניין תפילת העם היהודי לשמיים (בורא עולם), שבזמן שאנו מתפללים הכל תלוי במזל. וכך גם בפרשת השבוע יצחק נעתר לנוכח אשתו, התפלל לה' והתמזל מזלו העליון. ומסביר החיד"א הקדוש, שדבר זה נרמז כך "ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו..." המילה "לנכח" בגימטריה 78 שווה מזלא(מזל) גם 78 ללמדנו כי לזכות לבנים תלוי רק במזל העליון – בבורא עולם.

"ויתרצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את ה'"

לפי דברי רש"י כאשר רבקה היתה עוברת על פתחי תורה היה יעקב רוצה לצאת החוצה מבטנה וכשעברה על פתחי עבודה זרה עשיו היה רוצה לצאת. לגבי עשיו מובן לנו מדוע רצה לצאת, אך לא מובן לנו מדוע יעקב רצה לצאת החוצה? והרי לפי הגמרא במסכת נידה דף ל' עמוד ב', מלאך ה' מלמד את התינוק תורה בבטן אימו. אז יעקב אבינו רוצה לצאת החוצה מאשר ללמוד עם מלאך ה' תורה? ומתרצים כמה תירושים. תירוץ ראשון, שיותר טוב לצאת לעולם ואפילו לוותר על לימוד עם מלאך ה' ולא להישאר במחיצת עשיו הרשע. סיבה נוספת, יעקב ידע שאיך שהוא נולד התורה תשכח ממנו, לכן העדיף כבר לצאת ולהתחיל ללמוד תורה לבד שהתורה לא תשכח ממנו. סיבה נוספת, "יפה תורה עם דרך ארץ" כלומר רצה יעקב אבינו לקיים את התורה שלו, יש מצוות של אדם לחברו שהוא לא יכול לעשות בבטן אימו וגם יש מצוות שהם בין אדם למקום (לה') שהוא לא יכול לקיים בבטן אימו לכן העדיף לצאת החוצה. והסיבה הרביעית, רצה יעקב אבינו לעמול על התורה וללמוד אותה מתוך עמל ולא ככה כאשר מלאך ה' מלמד אותו תורה. וזה יסוד גדול, במה שאתה עומל יש יותר שמחה וברכה ועל כן רצה יעקב לצאת החוצה, לעמול על התורה ולקיימה בשמחה.

והינה עוד יסוד גדול שרואים מרבקה, רבקה הולכת מהר לדרוש את ה' כיוון שראתה שמתה שהיא עוברת ליד פתחי עבודה זרה התינוק רוצה לצאת, ומתי שעוברת ליד בתי המדרש התינוק רוצה לצאת. והיא נבהלת מכך ורצה מהר לדרוש את ה' ובאמת מדוע נבהלה בדיוק? מסביר הגאון הרב יאשיהו יוסף פינטו שליט"א, כי בהתחלה לא ידעה רבקה שיש לה תאומים בבטנה ולא הבינה מדוע פעם שעוברת ליד פתחי עבודה זרה התינוק רוצה לצאת, ושעוברת ליד בית מדרש התינוק רוצה לצאת, לא הבינה חשבה שהתינוק שלה צדיק ורשע יחדיו ולכן נבהלה. אומר הרב פינטו, "המעלה הגרועה ביותר זה להיות צדיק ורשע, לרקוד

על שני עולמות" ומכך פחדה רבקה, שיש לה בן צדיק ורשע יחדיו. והגאון מוילנא היה שואל "אם כבר התינוק עתיד לשכוח את כל אשר למד בבטן אימו, אז מדוע מלמדים אותו את כל התורה?" ומתרץ שמלאך ה' מלמד את האדם תורה אף על פי שהאדם ישכח את התורה ממש שנולד. כי התורה עדיין תהיה בליבו תמיד, התורה נמצאת אצלו אומנם הוא שכח אותה אך יהיה לו קל להחזירה כאשר ילמד אותה ויעמול עליה, האור שלה יחזירו למוטב.

"יקרבו ימי אבל אבי ואהרטה את יעקב אחי" רש"י מפרש שעשיו לא רצה לצער את אביו יצחק, ולכן חיכה שימות ואז יהרוג את יעקב. אך מסביר הכלי היקר סיבה נוספת והיא מפני שעשיו ידע שמי שבאבלות פטור מלימוד תורה ולכן יעקב לא ילמד תורה ואז עשיו יוכל להרוג אותו כי לא יהיה לו את התורה שתגן עליו. ויש מפרשים שאומרים בדרך צחוק שעשיו מרוב שהיה רשע, לא רצה לשבת פעמיים שבעה, לכן חיכה שאביו ימות, ואז יהרוג גם את יעקב ולא יצטרך לשבת פעמיים שבעה.

"הקול קול יעקב והידיים ידי עשו" - בזמן שעם ישראל עושים את רצון ה' יתברך וקולו של יעקב נשמע בבתי כנסיות, אז הידיים משתייכות ליעקב, ובזמן שאין קולו של יעקב נשמע אז משתייכות הידיים לעשיו, חס ושלום. ובזה יש לפרש גם את דברי המשנה בראש השנה על הפסוק "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל" ושואלת המשנה: "וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה?" אלא לומר לך: "כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את ליבם לאביהם שבשמים, היו מתגברים, ואם לאו, היו נופלין." כלומר, כאשר ידיו של משה היו למעלה היו עם ישראל מסתכלים לשמיים לבורא עולם ונכנס בהם אהבת ה' גדולה מאוד ואמונה גדולה בבורא עולם. אך אם חס ושלום ידיו של משה היו למטה אז אין הקול קול יעקב והידיים ידי עשו חס ושלום. אם אין תפילות ואין לימוד תורה ואין אהבת ה', יש שנאת חנם ומחלוקות אז חס ושלום הידיים ידי עשו ואומות העולם יוכלו לשלוט בנו ולהזיק לנו, ולכן צריכים להיות מאוחדים ולאהוב כל יהודי לעזור לו ולא לדבר לשון הרע על אף אחד. וכך נזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן.

ברכותיו של יצחק אבינו ע"ה פותחות במילים "ויתן לך האלוקים" ומכיוון שזה פתיחה לברכות שואל רש"י, מדוע לא פתח במילה "יתן לך" למה כתוב עם ו' ויתן? הרי הוא מתחיל את הברכות. ומביא רש"י הסבר ממדרש רבה ש"ויתן לך" פירושו "יתן ויחזור ויתן". מלבד הפשט, שבכוונת המדרש, שיצחק בירך את יעקב שה' יתברך יתן לו את כל הטוב באופן תמידי ללא הפסקה, יש לבאר גם על דרך החסידות, כי לפעמים אומנם רצון הבורא להשפיע ברכה לאדם, אך מכיון שאדם זה לא ראוי לקבל את הברכה מצד מעשיו הרעים, הוא לא בבחינת כלי מחזיק ברכה, כתוצאה מכך הברכה נמנעת מלהגיע אליו. ומכיוון שיצחק חשב שכעת הוא מברך את עשיו (הוא לא ידע שהוא מברך את יעקב), לכן יצחק חשב שעשיו לא כלי שיכול לקבל את הברכה, לכן בירך אותו "ויתן לך האלוקים" יתן ויחזור ויתן, כלומר יתן לך את הכלי ויזכה אותך להיות ראוי לברכה ולאחר מכן, אף יחזור ויתן לך את הברכה עצמה. אך בפועל, מי שקיבל את הברכות היה יעקב אבינו ולא עשיו הרשע. ויצא מכך רווח עצום לכל זרעו של יעקב אבינו, שגם אם חלילה יהיה בעם ישראל מישהו שלא ראוי לקבל את הברכה מצד מעשיו, תפעל ברכתו של יצחק עליו, שה' ירחם עליו ולא ימנע ממנו את הברכה. אלא יעזור לו לשוב בתשובה שלמה עד שיהפוך להיות "כלי שמחזיק ברכה" שראוי לקבל את הברכה, ולאחר מכן ישפיע עליו את הברכה בבחינת "ויתן ויחזור ויתן". יתן את הכלי, ואז יחזור ויתן את הברכה. ולפי האמור לעיל, מובן באופן נפלא למה עשה ה' ככה

שהברכות יבואו ליעקב בדרך עקלקלה זו, ולא גילה ליצחק בפשטות שרצונו של ה' הוא שיעקב יקבל את הברכות. כי אם היה אומר ליצחק שהוא מברך את יעקב ולא את עשיו, אז יעקב היה מברך ברכה אחרת כיוון שיעקב כלי שמחזיק ברכה, לא היה צריך לברך אותו ויתן לך – יתן ויחזור ויתן. ולכן אם מישהו מזרעו של יעקב בעם ישראל לא היה כלי מחזיק ברכה מצד מעשיו הרעים, לא היתה ברכת ה' מתקיימת בו. אך כעת שנתן ה' בליבו של יצחק לברך את עשיו, רק בסתר גלגל לשם את יעקב, יצחק אבינו פעל שברכותיו יחולו גם על פי שרחוק מדרך ה' אף על מי שאינו ראוי לקבל ברכה וכך יש רווח עצום ביותר לעם ישראל. כל יהודי שיהיה גם הרחוק ביותר מדרך ה', ה' ירחם עליו בכל זאת ויתן לו את הברכה. (אמרי נעם).

היה זה לאחר מלחמת העולם השניה, כאשר הרב רבינוביץ' הגיע לאמריקה וביקש לבנות את חיינו מחדש. רבי יוסף יצחק הורה לו לחפש משרה רבנית, וכאשר הוצעה לו הצעה הוא שאל את רבי יוסף יצחק אם לקבלה. השיבו הרבי כך "בית הכנסת הוא בית כנסת אבל השמש לא מוצא חן בעיניי". דבריו של הרב לא היו מובנים. אבל לאחר זמן התברר שהשמש של הבית כנסת היה גנב ופוסטר ממשרתו. רבי יוסף יצחק הקדוש נפטר. עברו שנים מאז. ומי שהחליף את רבי יוסף יצחק היה "הרבי" מילובביץ'. בסמיכות לבית הכנסת היה אטליז בשרים. בעל האטליז התעשר ועבר לרחוב הסמוך וגבאי בית הכנסת רכשו ממנו את האטליז על מנת להרחיב את בית הכנסת. אלא שמסיבה כלשהי לא נחתם שום חוזה רשמי בין הצדדים. והינה ביום בהיר אחד, התייצב בעל האטליז בבית הכנסת ודרש בחזרה את האטליז. "לא מכרתי לכם אותה" שיקר במצח נחושה. הגבאים סירבו כמובן והוא תבע אותם לבית משפט. ובמשפט הוא זכה, כי אין שום חוזה. הרב רבינוביץ' מיהר אל הרבי ושאל "מה אעשה?" הרבי השיב לו בחיוך "הלא מורי וחמי כבר אמר לך שבית הכנסת הוא בית כנסת, ואם כך לא יתכן לעשות ממנו אטליז". חלפו כמה ימים, ויום ביצוע פסק הדין הגיע. באותו בוקר חלם הרב רבינוביץ' חלום מופלא, הוא חלם שרבי יוסף יצחק וחתנו הרבי מילובביץ' יושבים ליד השולחן בבית הכנסת, ורבי יוסף יצחק אומר בחיוך "בית הכנסת הוא בית כנסת ולעולם לא יהיה אטליז". באותו רגע פקח רבי רבינוביץ' את עיניו ונבהל לגלות שהשעה כבר שמונה בבוקר. הוא רץ מהר לבית הכנסת בבהלה, וכבר מרחוק הבחין בהמולה מחוץ לבית הכנסת. שוטרים גררו ספספלים, בלאגן גדול השתרר ברחוב אמבולנס נשמע מתקרב. הרב רבינוביץ' התקרב עוד יותר והבחין בבעל האטליז שוכב על הריצפה התברר כי נברשת כבדה צנחה מהתקרה על ראשו ככה פתאום. החובשים העלו את בעל האטליז לאלונקה ולפתע הוא פתח את עיניו בבהלה, הסתכל על רבי רבינוביץ' ואמר "אני מודה, שיקרתי, מכרתי את האטליז תגידו לשוטרים שיעזבו את בית הכנסת".

להפצת העלון, לעילוי נשמת ולרפואה ולזיכוי הרבים, ולקבלת חידושים אנא פנו אלינו:
או במספר: 0523458725 או במייל: danielbar158@gmail.com

פשטותו של יהודי פשוט – תפילתו ואמירת תהילים לאחר התפילה, עשיית מצווה רק משום שה' ציווה לעשותה, גורמת נחת רוח רבה למעלה".

שבת שלום ומבורך